

InfoGozd - Skrbno z gozdom

Št. 1, letnik 2 (2021)

Naslov

InfoGOZD – Skrbno z gozdom

Datum objave spletne publikacije

27. januar 2021

Založnik

Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 200 78 17

Odgovorni urednik

Matevž Triplat

Odgovorna oseba

dr. Nike Krajnc

Tehnični urednik

Mirko Baša, Tina Jemec, Urban Žitko

ISSN številka

2738-5035

<https://wcm.gozdis.si/>

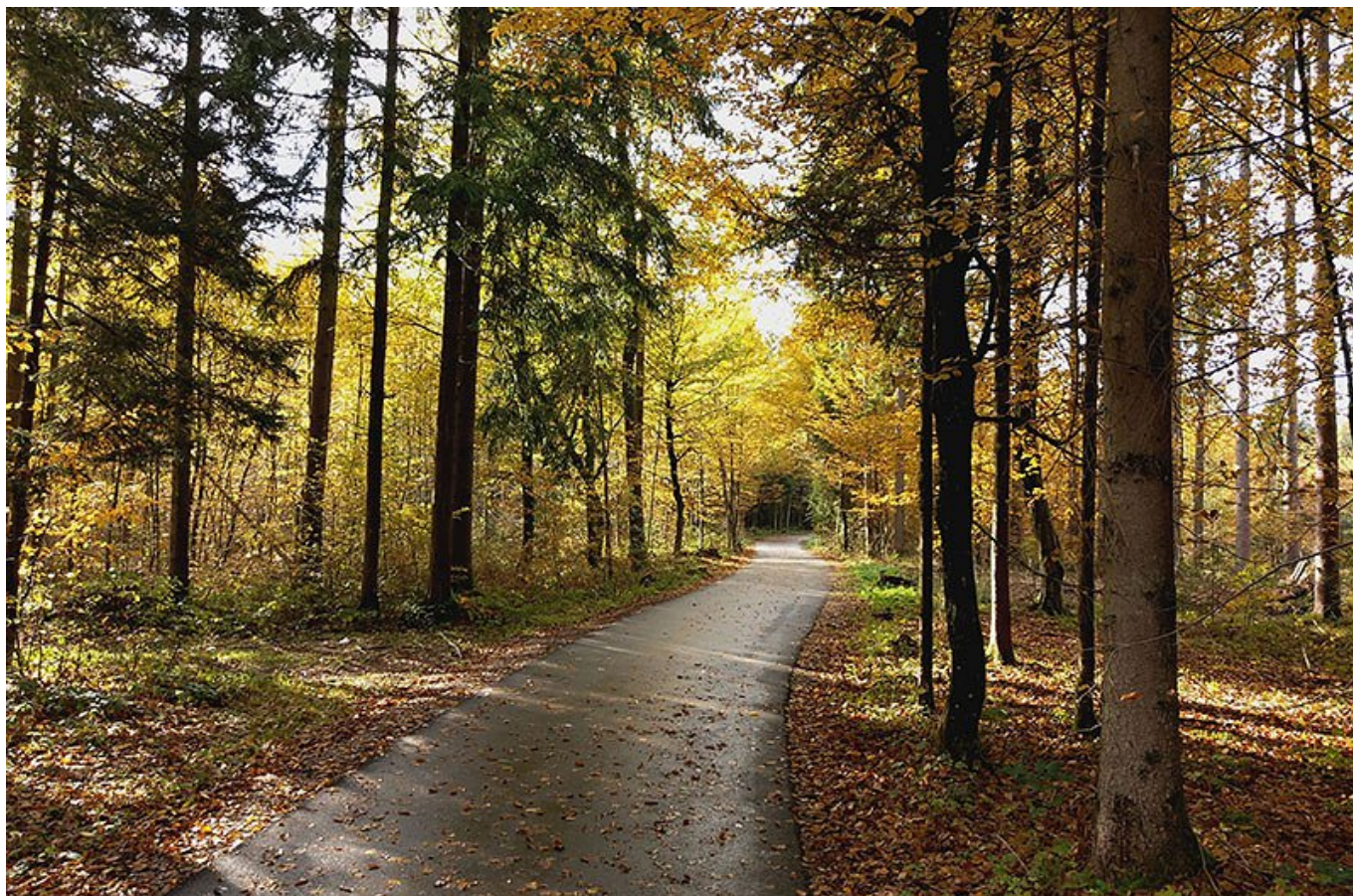
Vsebina

Pregled leta 2020	4
Nova zakonodaja o uporabi brezpilotnih letalnikov	8
Cene gozdnih lesnih sortimentov na slovenskem trgu v DECEMBRU 2020	11
Kaj prinaša sedmi paket ukrepov za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 lastnikom gozdov?	15
Cene gozdnih nepremičnin v zadnjih petih letih	17

Pregled leta 2020

uni.dipl.ing.gozd. Matevž Triplat, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 05.01.2021

Turbulentno leto se je poslovilo, a za spletnim portalom WoodChainManager je še eno uspešno leto. V letu 2020 smo se v uredništvu okrepili z novimi tehničnimi uredniki. Za redno objavo novic in tehnično dovršenost so v letu 2020 z vsem zanosom skrbeli Mirko Baša, Tina Jemec in Urban Žitko. Objavili smo vrsto zanimivih prispevkov in še razširili področje delovanja. Tudi v letu 2020 smo uvajali novosti in vzdrževali podatkovne zbirke, ki ste jih uporabniki dobro sprejeli.

- Pregled nad cenami gozdno-lesnih sortimentov. Cene GLS smo v letu 2020 spremljali mesečno z namenom zaznavanja vplivov virusa COVID-19 na trg gozdnih lesnih sortimentov. Cene gozdnih lesnih sortimentov v veliki meri vplivajo na odločitve lastnikov gozdov pri gospodarjenju. Pri zbiranju cen gozdnih lesnih sortimentov je glavni cilj, da v omejenem času zajamemo zadostno količino podatkov. Cene gozdnih lesnih sortimentov so tako kot cene gozdarskih storitev odvisne od številnih dejavnikov, dodatno pa na cene vplivajo razmere na trgu - ponudba in

povpraševanje, ki se spreminja skozi čas.

- Pregled nad tokovi okroglega lesa in cenami lesnih goriv ter tokovi lesa je podan s pomočjo interaktivnih grafikonov. Cene lesnih goriv spremljamo dvakrat letno in sicer na začetku ter koncu kurilne sezone. V analizo so vključene najpogostejše kategorije trdih biogoriv: polena, sekanci, peleti in briketi. Podatke pridobivamo s spletnim ali telefonskim anketiranjem ter z analizo drugih virov, kot so spletne strani proizvajalcev in distributerjev ter iz tiskanih oglasov.
- Pregled nad cenami gozdarskih storitev. Z zbiranjem cen storitev želimo prikazati trenutno stanje na trgu in prispevati k večji transparentnosti oziroma preglednosti trga gozdarskih storitev. Metodologija zbiranja cen gozdarskih storitev je sestavljena iz spletnega vprašalnika, ki omogoča učinkovitejše zbiranje cen in preračunavanje povprečij. Z zbiranjem cen smo začeli v prvi polovici leta 2017. Cene zbiramo dvakrat letno in sicer v prvi polovici leta med marcem in aprilom ter v drugi polovici leta med septembrom in oktobrom. Povprečje zbranih cen gozdarskih storitev periodično objavljamo na spletu in drugih medijih javnega obveščanja.
- Vpogled v podatke o deležnikih gozdno-lesnih verig s pomočjo zemljevida Slovenije, kot so ponudniki gozdarskih storitev (sečnja, spravilo, gojenje, žično spravilo, strojna sečnja, izdelava sekancev), primarni proizvajalci lesa (žage, proizvodnja pelet in briket), proizvajalci gozdarske mehanizacije in strojev, gozdarske trgovine, strokovno-raziskovalne inštitucije,...
- Informacije o ocenah dejanskih in teoretičnih tržnih potencialov okroglega lesa v slovenskih gozdovih so pomembne za vse akterje, vključene v gozdno-lesne verige. Kakovosten les oziroma hlodi so pomembni za podjetja, ki se ukvarjajo z nabavo, predelavo ali prodajo hlodov; to so predvsem žagarski obrati in proizvajalci furnirja ter proizvajalci vezanih furnirskih plošč. Les slabše kakovosti pa je pomemben predvsem za celulozno in kemično industrijo, proizvajalce lesnih plošč, proizvajalce lesnih goriv in energetska podjetja, ki proizvajajo in tržijo toploto in/ali elektriko, proizvedeno iz lesne biomase.
- Pretvornik enot je namenjen predvsem preglednejšemu trgovanju z različnimi oblikami lesnih goriv (npr. okrogli les, sekanci, polena), s koristnimi (okvirnimi) pretvorbenimi faktorji za preračun med različnimi enotami (npr. kubični metri, nasuti kubični metri, prostorninski metri). Pretvornik enot lahko uporabimo za pretvorbo merskih enot, kot so prostornina (volumen) lesnih goriv, mase lesnih goriv, vsebnost energije in na podlagi kurilnosti lesnih goriv še pretvorbo v energijske ekvivalente (npr. kurilno olje, utekočinjen naftni plin in lesni peleti).

Poleg omenjenih vsebin smo v letu 2020 še naprej redno objavljali aktualne novice s področja gozdne tehnike in ekonomike s poudarkom na gozdno-lesnih verigah, mehanizaciji in ekonomiki. V letu 2020 smo sodelovali s 36 avtorji, ki so skupaj objavili 78 prispevkov. V sodelovanju z Zvezo gozdarskih društev Slovenije smo objavili 8 razširjenih strokovnih ali znanstvenih objav. Največ objav je v letu 2020 pripravila Špela Ščap.

Na tem mestu se zahvaljujemo vsem avtorjem za svoje prispevke in nenazadnje vam uporabnikom za zvestobo. Želimo si, da bi skupaj še tako uspešno delovali tudi v prihajajočem letu. V kolikor želite svoje vsebine objaviti na spletnem portalu WoodChainManger, nam jih posredujte na elektronski naslov gteinfo@gozdis.si. Vsekakor si bo ekipa Oddelka za gozdno tehniko in ekonomiko na Gozdarskem inštitutu Slovenije še naprej prizadevala za nadaljnji razvoj vsebin tudi v prihodnosti.

Za konce pa predstavljamo še TOP 5 najbolj obiskanih vsebin v letu 2020.

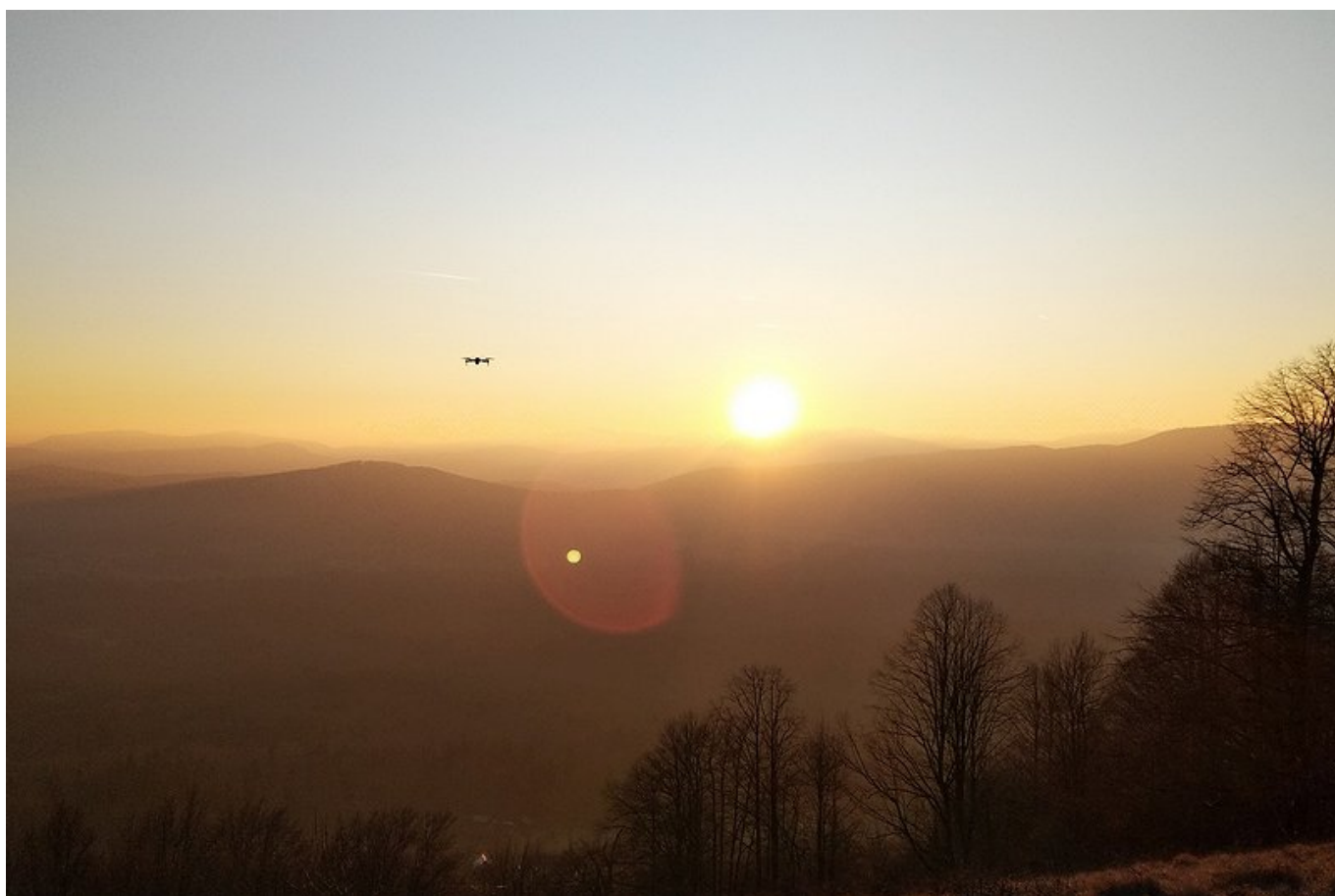
1.	<p>Cene gozdno lesnih sortimentov</p> <p>V Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdno lesnih sortimentov (UrL RS, št. 79/2011) so gozdni lesni sortimenti (GLS) definirani kot ves posekan les gozdnih drevesnih vrst, in sicer s skorjo ali brez nje, in obsegajo: les v okrogli obliki, razcepljen ali v drugi obliki (veje, korenine, panji in tvorbe) ter lesne sekance iz lesa, pridobljenega neposredno v gozdu. Cene GLS so prav tako kot gozdarske storitve odvisne od številnih dejavnikov, dodatno pa na cene vplivajo razmere na trgu - ponudba in povpraševanje, ki se spreminja skozi čas. Med dejavnike, ki določajo ceno GLS, sodijo: kakovost, dimenzije, drevesna vrsta in čas poseka.</p>	<p>15.147 ogledov</p>
2.	<p>Analiza cen gozdnih lesnih sortimentov, februar 2018</p> <p>Med 31. 1. in 15. 2. 2018 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije izvedli spletno anketo namenjeno zbiranju odkupnih cen gozdno lesnih sortimentov (GLS). Podatke je posredovalo 27 podjetij, ki se ukvarjajo z odkupom gozdno lesnih sortimentov. Dvanajst podjetij izvaja odkup sortimentov samo v eni statistični regiji, pet podjetij v dveh regijah, štiri podjetja v treh regijah, dva podjetja v štirih regijah in eno podjetje v osmih regijah.</p>	<p>7.737 ogledov</p>
3.	<p>Novi obrazci za povrnitev trošarine za gorivo</p> <p>Konec januarja je Finančna uprava na svoji spletni strani objavila nov obrazec zahtevka za vračilo trošarine za gorivo porabljeno s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe TRO-A in za pravne osebe, agrarne skupnosti in s.p., TRO-B. Nov obrazec se vsebinsko bistveno ne loči od starega, je le drugače zasnovan in omogoča hitrejši postopek odobritve vračila...</p>	<p>6.181 ogledov</p>
4.	<p>Merjenje okroglega lesa</p> <p>Merjenje in način izračunavanja volumna hlodov predstavlja stično točko med prodajalcem in kupcem in je podlaga za plačilo blaga. Kljub temu, da ta postopek na prvi pogled deluje enostavno, v izogib sporom že dolgo obstajajo dogovorjena pravila bodisi v obliki uzanc, dogovorov, standardov in pravnih predpisov. Merjenje količin in določanje kakovosti okroglega lesa je ključno tako za lesnopredelovalno industrijo kot tudi za lastnika gozdov in podjetja, ki se ukvarjajo s trgovanjem. Med meritvami bomo v nadaljevanju obravnavali načine izmere količin okroglega lesa, določanje kakovosti, razmerja med maso in volumnom ter področje standardizacije.</p>	<p>6.098 ogledov</p>

5.	Pretvornik enot Za preglednejše trgovanje z različnimi oblikami lesnih goriv so koristni (okvirni) pretvorbeni faktorji za preračun med različnimi enotami. Na naslednji sliki so predstavljeni nekateri najbolj pogosto uporabljeni pretvorbeni faktorji. Gre za okvirne vrednosti, saj lahko dejanske vrednosti odstopajo zaradi različnih dejavnikov (gostota nasutja, velikost delcev, itd.).	4.642 ogledov
-----------	---	--------------------------

Nova zakonodaja o uporabi brezpilotnih letalnikov

Urban Žitko , mag. inž. gozd., Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 12.01.2021

31.12.2020 je začela veljati nova EU zakonodaja o sistemih brezpilotnih zrakoplovov (Uredba o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20). Vloge za nova dovoljenja za izvajanje letalske dejavnosti se vlaga samo še po novi zakonodaji.

Celotno koledarsko leto 2021 je prehodno obdobje, ko bodo obstoječa dovoljenja za izvajanje letalske dejavnosti še veljala do izteka veljavnosti, po izteku pa bo treba pridobiti novo dovoljenje (ponovna registracija tudi za obstoječe operaterje, uskladitev uporabe brezpilotnih letalnikov z novo zakonodajo). Za imetnike starih dovoljenj/potrtil v prehodnem obdobju je relevantna zakonska

podlaga Uredba o sistemih brezpilotnih zrakoplovov s spremembami (Uradni list RS, št. 52/16, 81/16 – popr. in 195/20), ki določa, da imetniki dovoljenj po tej uredbi lahko izvajajo letalsko dejavnost do največ 31. 12. 2021 (konec prehodnega obdobja) oz. do izteka dovoljenj/potrdil.

Za uskladitev z novo zakonodajo glede uporabe brezpilotnih letalnikov so potrebni premisleki glede načina, kako bomo delali z dronom (glede na našo dejavnost, npr. ali ga bomo uporabljali le za raziskovalne namene v gozdu, izven pozidanih območij, ali tudi v urbanem okolju). Drug premislek se nanaša na število pilotov v organizaciji (en/več), saj od tega zavisi obveznost izdelave operativnega priročnika.

Operater brezpilotnega letalnika je lahko fizična oseba ali pa organizacija. Organizacija ima lahko več pilotov, v tem primeru je potrebno izdelati t.i. operativni priročnik, ki zajema natančno dokumentacijo o tem, kdo je odgovorna oseba, kdo lahko pilotira, s čim lahko leti, kdo je skrbnik letalnega sistema ipd. Operativni priročnik je načeloma permanentni dokument, kar pomeni, da se ga izdelava enkrat. Če se znotraj organizacije določi le enega pilota, potem operativnega priročnika ni potrebno izdelati.

V Sloveniji je za brezpilotne letalnike pristojna (za izobraževanje, izpite in registracije) Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije (CAA, povezava). Izpit je vezan na osebo, registracija pa na organizacijo. Izpit je brezplačen, registracija pa stane okrog 40 €.

V novi zakonodaji se spreminjajo tudi kategorije in pravila znotraj kategorij, velikost nekaterih radijev okrog območij, kjer ni dovoljeno leteti (npr. heliport) itd. Na strani CAA najdemo pregled nad UAS geografskimi območji, ki so kategorizirana glede na pozidavo in omejitve letenja, območja, namenjena vzletanju itd. (povezava)

Odprta kategorija zajema letenje z evropsko homologiranimi droni. V praksi se izkaže, da na prodajnih policah evropsko homologiranih dronov (še) ni, zaradi težav EU pri certificiranju. A3 podkategorija odprte kategorije je primerna za raziskovalne namene v gozdarstvu; omejitve – najmanj 150 m stran od pozidanega urbanega območja oz. objektov, do 25 kg težak dron. Podkategorija A1 in A2 pa s pozidanimi zemljišči (po evropski zakonodaji) nista omejeni, omejitev za podkategorijo A1 je letenje nad skupino ljudi. V Sloveniji imamo dodatne državne zakonodajne omejitve in sicer v odprti kategoriji ni dovoljeno leteti v pozidanem urbanem območju, ima pa to določilo izjemo. Izjema je letenje nad lastnikovim zemljiščem, potrebuje se dovoljenje lastnika, dodatna omejitev je tudi teža drona pod 500 g (npr. Mavic Mini), let je treba najaviti pri Agenciji za civilno letalstvo (povezava na obrazec za najavo leta). Ti pogoji dovoljujejo npr. podjetnikom, ki se ukvarjajo s pregledom streh iz zraka, nadaljevanje opravljanja dejavnosti znotraj navedenih omejitev.

Obrazci za imetnike starih dovoljenj/potrdil v prehodnem obdobju:

- Obrazec najava leta: [povezava](#)

Koristne povezave:

- Plačljiva storitev, namenjena vodenju evidence o letih na enem mestu: dronelogbook.com

Na spletni strani Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije je moč najti vse podrobnosti o

novi in obstoječi slovenski in evropski zakonodaji o brezpilotnih zrakoplovih: povezava

Znotraj mednarodnega projekta Smallwood, v katerem sodeluje Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko je švedski kolega v kratkem poročilu zapisal nekaj zanimivih opažanj o načinu dela, uporabi in potencialni uporabi brezpilotnih letalnikov (dronov) v gozdarstvu (angl.). [POVEZAVA](#) do prispevka

Cene gozdnih lesnih sortimentov na slovenskem trgu v DECEMBRU 2020

Darja Stare , mag. inž. gozd., Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
uni.dipl.ing.gozd. Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 14.01.2021

V decembru 2020 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije izvedli še zadnje zbiranje odkupnih cen gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu v letu 2020, ki je bilo že deveto zaporedno zbiranje cen, katerega smo se aprila lotili z namenom spremljanja odkupa okroglega lesa v času razmer, ki jih je na trgu lesa povzročila epidemija COVID-19. V tokratni anketi je sodelovalo 29 podjetij. Kar 80 % teh podjetij je manjših do srednje velikih podjetij, katerih letni odkup znaša do 30.000 m³ lesa. Izmed vseh poročevalskih enot jih 41 % odkupuje les v enakih količinah kot v

preteklem zbiranju v novembru 2020. Tokrat nobeno podjetje ni poročalo, da bi se jim odkup glede na november popolnoma ustavil, je pa 7 % podjetij poročalo, da se je odkup ustavil že pred tem poročevalskim obdobjem. Za primerjavo, v novembru je bil odkup ustavljen pri 15 % poročevalskih enotah, v oktobru pa pri 20 % poročevalskih enotah. 41 % enot je tokrat poročalo o zmanjšanju odkupa glede na preteklo obdobje zbiranja podatkov. Zmanjšanje odkupa se pri podjetjih giba med 10 in 80 %. Kot glavni razlog za zmanjšanje obsega odkupa so podjetja navedla manj ponudbe lesa na trgu (v več kot 50 % primerih). Poleg tega pa še zmanjšanje predelave oz. prodaje lesa in vpliv epidemije koronavirusa. Tri podjetja (10 %) so poročala, da so se količine odkupa okroglega lesa v decembru povečale glede na preteklo obdobje.

Slika 1: Obseg zmanjšanja odkupa okroglega lesa na kamionski cesti v decembru 2020, glede na november 2020, pri podjetjih, katera so glede na poročanje zmanjšala količine odkupa.

V nadaljevanju so podane cene v €/m³ brez DDV, prikazana je srednja vrednost (mediana) vseh posredovanih cen.

CENE OKROGLEGA LESA IGLAVCEV

Cene hlodovine iglavcev v decembru 2020 ostajajo zelo podobne cenam v novembru. Pri smreki in jelki imamo nekaj sprememb v ceni za les nižjih kakovostnih razredov, v nasprotju pa pri rdečem boru za les kakovostnih razredov A in B, ter tudi D1. Cene sortimentov smreke za kakovostne razrede A, B in C ostajajo enake kot v preteklem mesecu (100, 80 in 70 €/m³ brez DDV). V primeru kakovostnega razreda D1 in D2 pa je trenutna cena približno 2 % višja glede na pretekli mesec. Tako za D1 znaša 52,8 €/m³ brez DDV in za D2 srednja vrednost posredovanih cen znaša 43,7 €/m³ brez DDV. Pri jelki smo zabeležili dvig cene v primeru kakovostnega razreda C (+7 %) in padec cene v primeru kakovostnega razreda D2 (-2 %) v primerjavi z mesecem novembrom. Pri sortimentih rdečega bora so se cene najbolj spremenile. Dvig cene smo zabeležili za kakovostni razred A, kjer je cena 4 % višja kot v preteklem mesecu in znaša 72,5 €/m³ brez DDV. Prav tako se je cena dvignila v primeru kakovostnega razreda D1 (+6 %). Za kakovostni razred B pa je cena 8 % nižja in znaša 55 €/m³ brez DDV.

Slika 2: Prikaz cen v letu 2020 za kakovostni razred D1 za iglavce.

Če primerjamo cene s preteklimi zbiranji v začetku leta (februar) in sredini leta (avgust) 2020, ugotovimo, da so ob koncu leta cene hlodovine smreke in jelke za večino kakovostnih razredov višje (2 do 19 %), razen v primeru smreke za kakovostni razred B, kjer je cena 2 % nižja kot februarja letos. V primeru smreke kakovostnega razreda A cena ostaja enaka. Enaka ostaja tudi v primeru jelke za

kakovostne razrede A, B in D1 glede na februar letos. Pri rdečem boru so, nasprotno kot v primeru smreke in jelke, cene ob koncu leta v primerjavi s februarskimi od 3 do 9 % nižje. V primerjavi s cenami v avgustu pa so trenutne cene znatno višje. V primeru kakovostnega razreda A je cena kar 32 % višja kot avgusta letos. Za ostale sortimente rdečega bora pa je cena višja od 9 do 14 %.

Srednja vrednost zbranih cen lesa za celulozo in plošče je v primeru smreke, jelke in rdečega bora enaka kot pretekli mesec in znaša 25 €/m³ brez DDV. Če cene lesa za celulozo in plošče primerjamo s cenami v začetku leta, ugotovimo, da so cene enake pri vseh treh drevesnih vrstah. Glede na ceno v avgustu pa je trenutna cena jelke 4 % višja, rdečega bora pa kar 14 % višja, kar predstavlja 5 €/m³ več. Srednja vrednost vseh posredovanih cen brusnega lesa iglavcev ostaja enaka kot ob preteklem zbiranju v novembru 2020, kar znaša 35 €/m³ brez DDV. Decembrska cena je 5 % nižja kot februarja letos.

Slika 3: Odkupne cene lesa iglavcev za celulozo in plošče ter brusni les v letu 2020.

CENE OKROGLEGA LESA LISTAVCEV

Cene listavcev so v decembru v večini primerov padle. Cene hlodovine bukve so po dvigu v novembru ponovno padle in sicer za 5 do 11 %. Največji padec smo zabeležili v primeru kakovostnega razreda A2, kjer trenutna cena znaša 80 €/m³ brez DDV, v primeru kakovostnega razreda A1 pa smo zabeležili najnižji padec cene, kjer trenutna cena znaša 95 €/m³ brez DDV.

Slika 4: Prikaz odkupnih cen hlodovine bukve v letu 2020.

Če primerjamo cene bukove hlodovine s preteklimi zbiranji, ugotovimo, da so trenutne cene 5 do 9 % nižje kot februarja letos, in sicer pri kakovostnih razredih A1, A2 in D. V primeru kakovostnih razredov B in C je cena enaka. V primerjavi s cenami v avgustu pa je trenutna cena za kakovostni razred A1 kar 19 % višja, za kakovostni razred A2 ostaja enaka, za kakovostne razrede B, C in D pa je 3 do 9 % nižja.

Cene hlodovine hrasta nam je tokrat posredovalo 7 podjetij. Zaradi manjšega števila poročevalskih enot, cene hlodovine hrasta prikazujemo zgolj za izbrane kakovostne razrede. Cene nižjih kakovostnih razredov (B, C in D), ki jih tudi prikazujemo na grafikonu, so znatno nižje kot pretekli mesec. Vendar višje, če jih primerjamo s cenami v začetku leta (februar) ali cenami poleti (avgust). Največji padec glede na preteklo zbiranje cen smo zabeležili v primeru hrasta premera do 50 cm za kakovostni razred C, kjer je cena padla kar 27 %. Ta trenutno znaša 95 €/m³ brez DDV. Za kakovostna razreda F1 in F2 sprememb nismo zabeležili.

Slika 5: Prikaz odkupnih cen hlodovine hrasta v letu 2020 za kakovostne razrede B, C in D.

Cene lesa za celulozo in plošče so v primeru bukve padle (-1 €/m³) glede na preteklo zbiranje v novembru 2020, in cena trenutno znaša 44 €/m³ brez DDV. V primeru drugih trdih listavcev pa so trenutne cene enake glede na ceno v novembru, kar znaša 37 €/m³ brez DDV. Če primerjamo cene s cenami v avgustu, ugotovimo, da so trenutne cene ne glede na drevesno vrsto 7 % višje. V primerjavi s cenami v februarju pa so cene nižje. V primeru bukovega lesa za celulozo 2 %, v primeru drugih trdih listavcev pa 3 % nižje.

Slika 6: Odkupne cene lesa bukve in drugih trdih listavcev za celulozo in plošče v letu 2020.

CENE LESA ZA KURJAVO

Srednja vrednost zbranih cen lesa za kurjavo, v primerjavi s cenami v novembru, ostaja enaka ne glede na drevesno vrsto. Tako trenutna srednja vrednost vseh posredovanih cen lesa bukve za kurjavo znaša 50 €/m³ brez DDV, srednja vrednost vseh posredovanih cen lesa drugih trdih listavcev za kurjavo pa znaša 40 €/m³ brez DDV. V primerjavi s cenami v začetku leta so trenutne cene ne glede na drevesno vrsto enake, v primerjavi s cenami v avgustu pa so trenutne cene v primeru bukovega lesa za kurjavo kar 10 % (ali 4,5 €/m³) višje.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala podatke.

Kaj prinaša sedmi paket ukrepov za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 lastnikom gozdov?

dr. Nike Krajnc, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 18.01.2021

V aprilu 2020 je vlada v prvem paketu pomoči za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Zakon o

interventnih ukrepov za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo - ZIUZEOP) predvidela neposredno finančno nadomestilo tudi za lastnike gozdov. V drugem valu vlada ni predvidela neposrednega finančnega nadomestila za lastnike gozdov zaradi izpada dohodka pri gospodarjenju z gozdom. Kljub temu pa zadnji sprejeti paket prinaša tudi nekaj ukrepov, ki so namenjeni lastnikom gozdov.

Konec lanskega leta (31. 12. 2020) je stopil v veljavo Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20), ki predstavlja že sedmi tako imenovan paket pomoči za omilitve posledic epidemije.

Prvi med ukrepi (58. člen) namenjen tudi lastnikom gozdov prinaša zmanjšanje davčne osnove od potencialnih tržnih dohodkov za pridelavo na zemljiščih v višini 50 % katastrskega dohodka, kot je ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junij 2020 oziroma na dan 30. junij 2021.

Podobno je tudi pri pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest (51. člen), saj se pri odmeri pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest za leto 2020 lastnikom gozdov, ki so fizične osebe, upošteva katastrski dohodek gozdnih zemljišč v višini 50 %, kot je bil ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junija 2020.

Da pa ne bi prišlo do prevelikega izpada sredstev za vzdrževanje gozdnih cest se skladno z 51. členom delež sredstev proračuna Republike Slovenije, ki pripada posameznim lokalnim skupnostim za sofinanciranje vzdrževanja gozdnih cest v skladu s predpisom, ki določa delež sofinanciranja vzdrževanja gozdnih cest, izračuna glede na znesek sredstev pristojbin za vzdrževanje gozdnih cest, kot bi bil odmerjen ob 100 odstotnem katastrskem dohodku.

Poleg naštetih členov, 81. člen omenjenega zakona predvideva tudi možnost določitve začasnega upravljalca kmetijskega gospodarstva oziroma gozda. Če nosilec kmetijskega gospodarstva, člani kmetije ali zaposleni na kmetiji, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev, oziroma lastnik gozda, zaradi bolezni COVID-19 niso zmožni izvesti sanitarne sečnje gozda in ni mogoče na drug način zagotoviti upravljanja gozda, se lahko določi začasni upravljavec gozda.

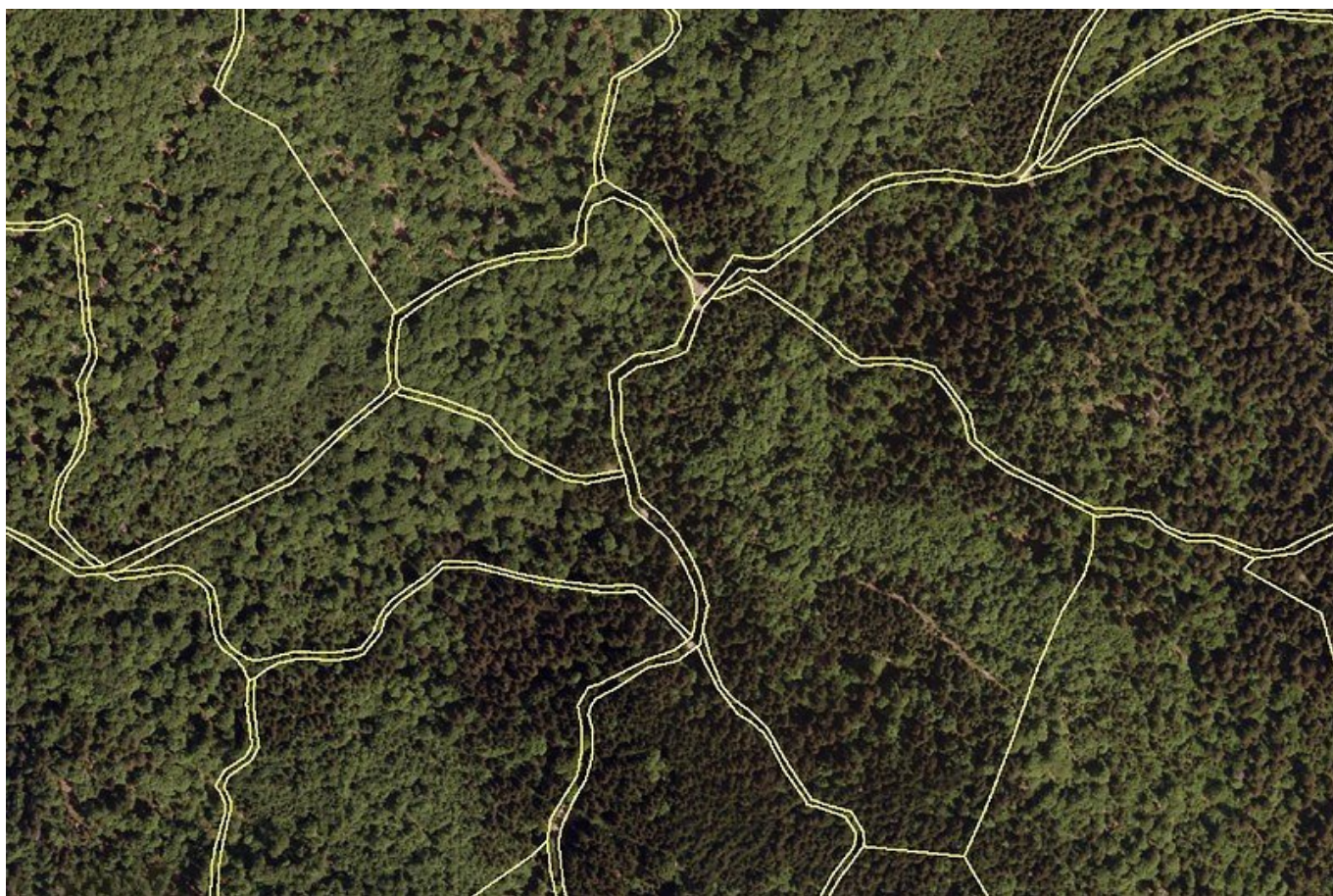
Tako določen začasni upravljavec ima iste pravice in obveznosti kot lastnik gozda v skladu z zakonom, ki ureja gozdove, ki so potrebne za izvedbo sanitarne sečnje, ker bi v gozdu sicer nastala škoda. Na podlagi predloženega poročila o delu ima začasni upravljavec gozda pravico do denarnega nadomestila glede na obseg izvedene sanitarne sečnje. Za začasnega upravljavca gozda se lahko določi fizično osebo, če so izpolnjeni pogoji v okviru medsosedske pomoči, ali druga fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje pogoje za izvajalce del v gozdovih po predpisih, ki urejajo gozdove. Podrobnejše kriterije za višino nadomestila bo določila vlada glede na kubični meter sanitarnega poseka.

Vlada že načrtuje nov (osmi) paket pomoči za omejitev posledic epidemije COVID-19.

Cene gozdnih nepremičnin v zadnjih petih letih

Mirko Baša, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Nike Krajnc, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 27.01.2021

Cene nepremičnin zbira in objavlja Geodetska uprava republike Slovenije (GURS). Vir podatkov je javna evidenca trga nepremičnin, ki je določena z Zakonom o množičnem vrednotenju nepremičnin (Ur.L. RS 77/17). Podatki izvirajo iz kupoprodajnih poslov. Na GURSu ocenjujejo, da je v analize vključenih 95 % vseh sklenjenih kupoprodajnih poslov. V analize pa so vključeni le posli, ki odražajo tržne cene nepremičnin.

Analize trga nepremičnin za celotno leto 2020 GURS še ni objavil. Lahko pa pogledamo kaj se je s cenami nepremičnin dogajalo v obdobju od leta 2015 do 2019, ko beležimo porast števila poslov na

prostem trgu in javnih dražbah (Slika 1). V letu 2017 je bilo skupno evidentiranih več kot 36.000 nepremičninskih kupoprodajnih poslov, kar je največ po letu 2007. Leta 2018 je sledil rahel padec, nato pa v letu 2019 ponoven dvig. V letu 2019 je bilo tako evidentiranih 35.500 kupoprodajnih poslov. Skupna vrednost teh poslov pa je presegla 2,7 milijarde EUR. Vrednost poslov z gozdnimi zemljišči v letu 2019 je dosegla 25 milijonov EUR, kar predstavlja zgolj 1 % skupne vrednosti vseh nepremičninskih poslov.

Slika 1: Število evidentiranih kupoprodaj po vrstah nepremičnine in po letih (vir:GURS)

V letu 2019 je bilo skupno sklenjeno 3.275 kupoprodajnih poslov za gozdna zemljišča, kar je največ v zadnjih štirih letih. V primerjavi z letom 2018 je tako zaznati 9 % rast, v primerjavi z letom 2017 pa 15 % rast transakcij gozdnih zemljišč (Slika 2).

Skupna površina teh parcel je v letu 2019 znašala 4.984 ha, kar je za 11 % več kot v letu 2018. V primerjavi z letom 2017, ko je bila dosežena maksimalna vrednost zadnjih štirih let pa kljub večji količini transakcij beležimo 17 % padec prodaje glede na skupno prodano površino. Povprečno velikost prodanega gozdnega zemljišča je bila tako 1,5 ha, kar je pod povprečno velikostjo gozdnih posesti v Sloveniji.

Slika 2: Gibanje števila kupoprodaj gozdnih zemljišč po regijah

V letu 2019 je bilo največ kupoprodajnih pogodb sklenjenih v Dolenjskem območju, ki po številu transakcij prednjači tudi v preteklih štirih letih (Slika 3). Z nekoliko manjšim deležem sledita Osrednjeslovensko in Pomursko območje. Izrazita sprememba je opazna le na Goriškem območju, delež kupoprodaj se je v primerjavi z letom 2018 povečal za skoraj 40 %.

Slika 3: Lokacije prodanih gozdnih zemljišč v letu 2019 (vir: GURS)

Če izvzamemo Obalno, Kraško in Koroško območje, kjer je trgovanje z gozdnimi zemljišči po številu kupoprodajnih pogodb zanemarljivo, ostaja trg stabilen (Slika 4). Povprečna cena prodanega zemljišča

v Sloveniji je leta 2019 tako znašala 0,55 €/m². Najvišje cene so bile dosežene v Štajerskem (0,65 EUR/m²) in Dolenjskem območju (0,61 EUR/m²). Povprečna površina prodanih parcel je v Sloveniji za leto 2019 znašala 1,7 ha. Največje poprečne površine lahko pripišemo Koroškemu območju (4,4 ha), vendar je zaradi majhnega števila transakcij ta delež zanemarljiv. Najmanjše povprečne površine gozdov (0,7 ha) pa so bile prodane v Pomurskem območju.

Slika 4: Povprečna cena gozdnih parcel v EUR/m² po posameznih regionalnih območjih

Povprečne cene in površine prodanih gozdnih zemljišč smo povzeli po poročilih Geodetske uprave Republike Slovenije (GURS). V nadaljevanju bomo na portalu WoodChainManager redno poročali o stanju na trgu gozdnih zemljišč .